No. 3116. UTRECHT Woensdag 20 December 1939. 56ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 1292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Onderzeeboten en hun bestrijding

De grootste strijd in de huidige oorlog wordt gevoerd ter zee. De oorlog te land schijnt in een impasse te zijn geraakt. Maar de Noordzee vooral is getuige van de verbitterde strijd.

Temidden van de daar in dit seizoen meestal laag hangende wolken speelt zich iets af van hetgeen men als de moderne oorlog heeft geprofeteerd. Eskaders-vliegtuigen botsen er op elkander. Langs de kusten van de Noordzee patrouilleren in snelle vaart de torpedoboten en snelle motorschepen. Een enkele maal heeft er reeds een ontmoeting plaats gehad tussen zwaar bewapende bodems en aanvallende vliegtuigen.

Maar in die zee opereert vooral de duikboot als het meest geduchte wapen. De benaming U-boot is synoniem geworden met onderzeeboot. Immers, de U-boot, afkorting voor Unterseeboot, was het felle wapen, tot welks hanteren de Duitse regering tijdens de vorige oorlog slechts aarzelend overging, ondanks het herhaald aandringen van admiraal Von Tirpitz en dat jaren achtereen dood en verderf verspreidde.

Toen Duitsland in 1917 de meedogenloze duikbootactie inzette, leek het geruime tijd, dat Engeland aan het grootste gevaar was blootgesteld. Maar het vond ook tegen deze bedreiging een tamelijk afdoende afweer.

Volgens de officiële Duitse rapporten deden de Duitse duikboten toen 5408 maal een succesvolle aanval op het een of ander doel. Hun doelwit was bijna altijd een Engels, Frans of Amerikaans schip, eventueel een vaartuig van één der overige geallieerden en ook wel Nederlandse koopvaardijschepen.

Ook in deze oorlog zijn reeds een enkele maal Nederlandse schepen het slachtoffer geweest, maar van de neutralen toch het meest de Scandinavische.

Duikboten beschikken over twee mogelijkheden tot aanvallen. Ze kunnen torpedo's afschieten en dit kan ook onder water gebeuren, of ze kunnen met hun kleine kanonnen een schip beschieten en aldus in de grond boren. Indien men torpedo's wil sparen, geschiedt het laatste. Hiertoe echter moet de duikboot aan de oppervlakte komen. En hierin schuilt voor de duikboten een groot gevaar. Vooral bij het gebruik door de vijand van de z.g. Q-boten.

Dit zijn n.l. handelsschepen als oorlogsvaartuigen vermomd.

In deze oorlog hebben we er nog niet zoveel van gehoord, alhoewel ook thans dit middel wel gebruikt zal worden, maar tijdens de wereldoorlog was de tactiek der Q-boten tot in de finesses opgevoerd en wanneer een onderzeeboot, die op een naar de mening van de commandant te kleinen bodem geen torpedo afschoot, naar de oppervlakte kwam, omdat het vaartuig zo ongevaarlijk leek, ging het er op of er onder.

Maar niet alle Q-boten waren even fortuinlijk. Toen de Verenigde Staten in 1917 aan Duitsland den oorlog verklaarden, leende Engeland aan Washington een vrachtschip, dat gecamoufleerd werd. Het werd echter reeds vijf dagen, nadat 't de haven verlaten had, onverwacht door een duikboot getorpedeerd. Het had totaal niets kunnen uitrichten, alhoewel de plannen waarlijk groots waren geweest.

Enkele cijfers uit de vorige oorlog geven 'n mogelijkheid tot vergelijking met het heden, wat de „doelmatigheid" van de duikboot betreft, Tussen September 1916 en Januari 1917 werden niet minder dan 170 Noorse, 29 Zweedse, 50 Deense en 86 Engelse schepen door U-boten tot zinken gebracht. In September en October 1917 verloor Noorwegen wederom vijf procent van zijn handelsvloot. Admiraal Jellicoe gaf als zijn mening te kennen, dat er afdoende maatregelen diende te worden genomen, indien de geallieerden zich niet genoodzaakt wilden zien, vrede te sluiten. Hij sprak van het grootste gevaar, waaraan Engeland ooit blootgesteld was geweest. De werelroorlog gaf tenslotte een totaal van meer dan vijfduizend gezonken schepen......

Dit zijn nl. handelschepen als oorlogsvaartuigen vermomd.

Wat er uiteindelijk in dezen oorlog aan cijfers zal worden vasgesteld, valt niet eens bij benadering te zeggen. Men heeft nauwelijks nog enig idee van de juiste sterkte van de Duitse onderzeevloot. Er doen hierover allerlei geruchten de ronde, als over z.g. duikboten in zakformaat, welke Hitler in reserve zou houden.

Voor zover bekend, beschikt het Derde Rijk over 30 z. g. kustboten, over 25 grotere, die 500 ton meten en vijf duizend mijlen kunnen afleggen en over 15 z. g. kruiseronderzeeboten, die een radius hebben van achtduizend mijl. Sommige van deze boten varen sneller dan de meeste vrachtschepen. Andere hebben een gemiddelde snelheid van 13 mijlen, wanneer ze aan de oppervlakte varen en een van zeven knopen onder water. Ze kunnen gemiddeld vijf torpedo's meenemen en beschikken over drie lanceerbuizen.

Er wordt beweerd, dat verschillende onderzeekruisers zich in de Atlantische Oceaan bevinden en daar dienst doen als moederschepen voor de kleinere.

Het getal van ongeveer zeventig onderzeeboten dat inmiddels al weer geringer is geworden, is niet indrukwekkend tegenover 371 onderzeeboten van de wereldoorlog. Hiervan verloor Duitsland er 178. Ofschoon men toen over enkele honderden boten beschikte, waren er toch nooit meer dan zestig tegelijk in acite.

In de strijd tegen de duikboten deed Engeland heel wat ervaring op. Na twee jaar van grote verliezen aan scheepsruimte ging men er toe over het convoyeren in te voeren. Op het eerste gezicht lijkt het bijeenbrengen van een groot aantal schepen en begeleidende oorlogsbodems een riskante onderneming. De duikboot heeft mikpunten te over. Maar in werkelijkheid vormden de oorlogsschepen een schitterende bescherming. Zodra een duikboot gesignaleerd werd, begonnen ze er jacht op te maken en zelden kreeg een onderzeeboot de kans, een handelsschip te raken.

Niettegenstaande het convooistelsel kostbaar is en een groot deel van de vloot eist, die vaak ver van huis moet, wordt het thans ook weer door de geallieerden toegepast. De olietankers, die met hun kostbare lading van hier vertrekken, krijgen steeds een plaats op de Oceaan, waar ze samen moeten komen, om vandaar in convooi naar Engeland te gaan en zoals uit de ondervinding blijkt, heeft dit convoyeren groot succes.

In de wereldoorlog werd ook de z.g. hydrofoon uitgevonden, een toestel, dat het geluid der electrische motoren van onderzeeërs opvangt en deze aldus verraadt. Het enige afweermiddel van deze laatste is zich stil houden, hetgeen weer een onmogelijkheid tot optreden inhoudt.

Als de snelle oorlogsschepen van het kleinere type een onderzeeboot hebben ontdekt, proberen ze direct haar in te sluiten en jagen boven haar snel heen en weer, tot ze als het ware een ring kunnen vormen. Hebben de hydrofoons eenmaal de ongeveer juiste ligging vastgesteld, dan worden de linies geformeerd en de dieptebommen methodisch afgeschoten. Zo'n dieptebom brengt in 't water 'n geweldige verschuiving teweeg en niet alleen aan één kant van de onderzeeboot, maar vrijwel aan alle kanten.

De ontzettende druk van een dieptebom doet zich over 'n oppervlakte van meer dan twintig meter gevoelen en de gevolgen van een serie bommen zijn meestal noodlottig. Ze behoeven niet eens directe treffers te zijn, aangezien ze al dadelijk de talrijke, fijne instrumenten vernielen, waarvan de bestuurbaarheid van een onderzeeboot afhangt. Vaak wordt een onderzeeboot door de explosie naar de oppervlakte gestuwd en dan kunnen de kanonnen van torpodeboten etc., hun werk doen.

Twtintig jaar achtereen heeft men de dieptebommen verbeterd en met de hydrofoon vormen ze een effectief wapen, beter dan de vliegtuigen, voor wie het moeilijk is, in ondiepe wateren een onderzeeboot te signaleren.

De onderzeeboot heeft een kans van ontsnappen, wanneer ze stil gaat liggen op een diepte ter hoogte — er natuurlijk enigszins onder — van de kielen der jagende torpedoboten, die de dieptebommen vaak op een grotere diepte afstellen. Toch is ook in dit geval de kans op ontsnappen niet groot.

De grote vraag blijft echter, hoe de duikboten definitief te treffen, ten spijt

van het feit, dat de hydrofoons ze op een afstand van meer dan honderd kilimeter kunnen waarnemen. Aldus blijft het duikbootwapen onzeker, wat de definitieve uitslag betreft. Het enige afdoende middel wordt door netten gevormd. Maar die kunnen vrijwel uitsluitend aan de ingang van havens en in smalle vaargeulen worden neergehangen.

De z.g. Dover Barrage was een reusachtig net in het Kanaal. Hier joegen de torpedoboten de Duitse onderzeeërs heen en die werden bijna altijd, wanneer ze probeerden er onder door te duiken, in het staal gevangen. Netten, waaraan bovendien nog mijnen zijn gemonteerd, zijn ook heel gevaarlijk. Mijnenvelden daarentegen bleken in de wereldoorlog over het algemeen te kostbaar en te weinig doelmatig. Het onderhoud was eindeloos en men had er feitelijk meer verdriet dan plezier van.

De duikboot heeft voorlopig nog het meeste werk. En telkens weer klinkt op de oceaan een waarschuwingsschot, dan een S.O.S. en daarna de ontploffing van een torpedo. Zo gaat het gewoonlijk. Eerst het schot, dat aanmaant tot stoppen, dan de marconist die een hulproep uitzendt en bijna op hetzelfde ogenblik splijt de torpedo het schip open. En evenals in de vorige oorlog klinkt er vaak geen schot, want de onderzeeboot kan met haar apparaten ook onder water de positie van een schip vaststellen en direct een torpedo afvuren......

De 3de Suppletoire 1939

In hun voorlopig verslag hebben de Staten op de ingediende begroting geantwoord:

Enkele leden merkten op, betreffende de autotoelage voor predikanten, dat verleden jaar bij de behandeling van de begroting voor 1939 meerdere leden zich verenigden met het toen door het Bestuur ingenomen standpunt, dat handhaving van de vervoervergoedingen aan de predikanten op Aruba en Bonaire en de R.K. geestelijken op Aruba minder juist is, omdat de argumenten welke zouden kunnen worden aangevoerd voor de toekenning van die vergoedingen aan dezen ook zouden kunnen worden aangevoerd voor de toekenning daarvan aan de predikanten en de R.K. geestelijken op overige eilanden, wat te hoge kosten met zich zou brengen. Toen werden die vergoedingen zowel van de predikanten op Aruba en Bonaire als van de R.K. geestelijken op Aruba geschrapt. Nu worden ze voor die predikanten weer opgebracht en niet voor de R.K. geestelijken op Aruba. Deze leden verklaarden dan liever het verleden jaar ingenomen standpunt gehandhaafd te willen zien.

Sommige leden vonden hierin aanleiding om te doen uitkomen, dat zij zich niet konden verenigen met het beginsel ten dezen aanzien neergelegd in de memorie van toelichting, dat slechts zij, die belast zijn met de geestelijke verzorging van een geheel eiland en bovendien de diensten van meer dan één kerk hebben te leiden, voor een vervoertoelage in aanmerking komen. Zij waren van oordeel, dat de billijkheid evenzeer medebrengt, dat wanneer de geestelijke zorg der geestelijken zich over grote afstanden uitstrekt, zij die toelage genieten.

Enkele leden merkten op, te menen, dat enkele R.K. geestelijken op Curaçao wel een dergelijke toelage krijgen, doch in andere vorm. Zij zouden gaarne vernemen of dit juist is, en zo ja, welke geestelijken dat dan zijn en in welker vorm de toelage genoten wordt.

Een lid verklaarde zich besliste tegenstander der schoolvoeding, omdat daarna drie z.i. ernstige bezwaren kleven. In de eerste plaats worden maar al te vaak kinderen zonder eten naar school gestuurd, omdat de ouders vertrouwen, dat ze het daar wel krijgen. In de tweede plaats wordt jalouzie gekweekt bij de kinderen, die geen schoolvoeding genieten en in de derde plaats wordt geen verse, doch blikkenmelk verschaft, welke veel geringere voedingswaarde heeft dan verse.

Hiertegenover werd echter door de andere leden opgemerkt, dat er zeer wel aan de schoolvoeding bezwaren kunnen kleven, doch dat daarmee nog niet de hele schoolvoeding veroordeeld is. Men zou toch naar andere en betere methodes kunnen zoeken. Verse melk, aldus deze leden, is te duur en daarbij moeilijk te bewaren.

Een lid vroeg in dit verband of de Staten het rapport, dat Dr. Winckel niet lang geleden heeft uitgebracht, ter inzage zouden kunnen krijgen.

Naar aanleiding van de toezegging door den Administrateur van financiën, gemachtigde van het Bestuur, gedaan bij de openbare behandeling der ontwerp-begroting voor 1940 op 1 Juni j.l., dat het Bestuur zal trachten om het wegwerken van onbilllijkheden, het gladstrijken van plooien, in een herziening der salarisregeling alsnog te bewerkstelligen, zouden meerdere leden gaarne vernemen wat het Bestuur in deze reeds gedaan heeft.

Enige leden zouden gaarne de reden vernemen van deze overschrijding met 40%.

Ten deze werd verwezen naar het voorlopig verslg betreffende de ontwerp-landsverordening tot instelling van het fonds.

Curaçao.

Enkele leden zouden gaarne willen vernemen, waarom deze post bebossing moet worden afgevoerd. Door de Staten werd indertijd een motie aangenomen, waarbij als hun mening werd uitgesproken, dat de gelden bij dit onderartikel uitgetrokken voor bebossing, in de eerste vijf jaren uitsluitend dienen te worden gebruikt voor de damaanleg en het maken van vajas. Sinds is echter hieraan niets gedaan. Onder de tegenwoordige omstandigheden, die het geboden maken, dat Curaçao zoveel mogelijk in staat gesteld wordt voedingsmiddelen te leveren, is de aanleg van dammen des te noodzakelijker. Zij delen dan ook mede er prijs op te stellen, dat alsnog aan deze post uitvoering wordt gegeven.

Meerdere leden betreurden de afvoering van de politiepost op Rust. Gezien de uitgestrektheid der in de buurt ontstane bewoning, werd de plaatsing van een politiewacht op Rust zeker nodig geacht. Deze leden brachten naar voren, dat vroeger, toen de buurt schaars bewoond was, vlak bij, bij Suikertuintje, een wacht stond.

Bonaire.

Verharding van de Bredestraat te Kralendijk op Bonaire is noodzakelijk — zo betoogden enkele leden. — Zij betreurden daarom de afvoering en spreken de hoop uit, dat daartoe het volgend jaar zal worden overgegaan.

Een lid maakte van de gelegenheid, dat een post betrefende het eiland Bonaire ter tafel is, gebruik, om nogmaals bij het Bestuur aan te dringen om een ambulance aan te schaffen voor ziekenvervoer op dat eiland. Hij zou gaarne vernemen hoe het met de plannen ten deze staat.

Aruba.

Een lid merkte op, dat in de vergadering van de 22ste Mei j.l., waarin de 2de suppletoire begroting 1939 is behandeld, de Administrateur van financiën, gemachtigde van het Bestuur, bij de behandeling van een post betreffende de landswatervoorzieningsdienst, toegezegd heeft, dat de Staten vooraf erkend zullen worden in de zaak, alvorens niet-gevoteerde gelden te besteden. Dit heeft in dit geval wederom niet plaats gehad.

Een ander lid merkte in dit verband op, dat er uitgaven zijn, die moeilijk vooraf te raden zijn, omdat ze niet te voorzien zijn.

Waarop het lid eerst aan het woord opmerkte, dat het toch wel te voorzien was, dat deze werkzaamheden voltooid moesten worden.

Enkele leden betreurden met referte aan hetgeen in de vergadering der Staten van de 14de December 1939 omtrent de Openbare Gezondheidsdienst is naar voren gebracht, dat de laboratoria van die dienst niettegenstaande deze overschrijdingen, niet voldoen.

Enkele leden zouden gaarne vernemen hoeveel van het geraamde bedrag reeds aan renteloze voorschotten is verstrekt.

Enkele leden vroegen op welke wijze de aanplant van kleine mais bevorderd is en waar de maatregelen getroffen zijn.

Tegen de besteding van het bedrag van ƒ 30.000.— ter bevordering van de visserij nu dat onmiddellijk ingrijpen in het belang ener regelmatige voedselvoorziening van het gebiedsdeel geboden is, had niemand in de afdelingen bezwaar.

Verschillende leden konden zich echter niet verenigen met het plan tot besteding dier ƒ 30.000.—, omdat zij vrezen, dat met de motorviskotter het doel, dat het Bestuur voor ogen heeft, niet bereikt zal worden. Zij zouden het willen proberen met een aantal — 4 à 5 — barkjes met motoraandrijving, dit de vis regelmatiger, in kortere periodes, op ijs kunnen aanvoeren.

De meeste leden konden zich echter wel met het Bestuursproject verenigen: het plan motorviskotter ligt voor uitvoering gereed en zij wilden dit daarom steunen. Wel wilden zij het Bestuur attent maken op het gevoelen der tegenstanders, opdat het in de gelegenheid zou zijn ook hun mening te overwegen, doch zelfs de enkele onder deze leden, die zeer pessimistisch gestemd waren omtrent het kotterplan van het Bestuur en naar verwachtten van uitvoering met kleine schepen als door eerstbedoelde leden voorgestaan, verklaarden hun steun aan het Bestuursplan niet te willen onthouden.

Een lid was van mening, dat zo men er al ooit in zal slagen iets op het gebied der visserij in Curaçao tot stand te brengen, dat op de wijze door het Bestuur gedacht, zal plaats kunnnen hebben.

Algemeen wilde men echter het Bestuur wijzen op moeilijkheden, die zich bij de verkoop van de vis, speciaal in het kotterplan zullen voordoen. Door de aanvoer van grote hoeveelheden ineens, die niet dadelijk alle verkocht kunnen worden, zal de beschikking verkregen moeten worden over koelkamers, waar de vis op ijs bewaard zal kunnen worden.

Men achtte het algemeen gewenst, dat het publiek in de gelegenheid gesteld wordt zich financieel in de zaak te interesseren. Dit was te bereiken door uitbreiding van het kapitaal der op te richten naamloze vennootschap tot ƒ 40.000.— en het beschikbaar stellen van aandelen ook van kleine coupures. Het Gouverneur zou dan ook het geleende bedrag eerder dan oorspronkelijk gedacht, kunnen terugbekomen.

In verband met het feit, dat begrepen is, dat de kotter uit Holland zou moeten komen, werd de vraag gesteld of dit in verband met het gevaar, dat op de zeeweg van daar dreigt, nog wel raadzaam zou zijn.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

De oorlog in Finland waar de minderheid het wel bijzonder lang uithoudt tegen de grote overmacht van het Russische leger, is in de laatste dagen geheel op het tweede plan der belangstelling geraakt door de geschiedenis met de Duitse kruiser Graf Spee.

Men ziet hier dat de grotere sensatie meer belangstelling heeft dan de grotere betekenis.

Want ongetwijfeld is het stand houden der Finnen tegen de Sovjets voor heel Europa van meer betekenis als de ondergang van een Duitse kruiser.

De Finse President Kallio heeft daarop reeds herhaalde malen gewezen, met de bedoeling om meer daadwerkelijke hulp te krijgen dan sympathie alleen, maar wat kan iedere neutrale afzonderlijk doen? En voor een collectief samenwerken is Europa nog niet rijp.

Het is misschien ook wel om rustig doof te kunnen blijven voor de hulpkreten van Finland dat de pers zo vol is geweest over de historie van de Duitse kruiser.

De Duise kruiser Graf Spee was een der schepen van de Duitse oorlogsmarine, gebouwd volgens het bekende „Deutschland"-type. Toen Duitsland een tiental jaren na de wereldoorlog weer oorlogsschepen mocht bouwen, maar niet groter dan 10.000 ton, vonden de Duitse marine ingenieus dit type uit, wat indertijd de wereld versteld deed staan om zijn combinatie van bewapening, pantsering en snelheid. De „Graf Spee", gebouwd in 1934, had zijn naam ontvangen van de bekende Duitse Admiraal uit de zeeslag in de wereldoorlog bij Coronel en die kort daarop bij de Falklandseilanden voor de overmacht moest buigen en met zijn eskader ten gronde ging, waarbij hij en zijn twee zonen sneuvelden.

Het is onze lezers bekend, hoe dit pantserschip door de blokkade is weten te komen en in de Zuidelijke Atlantic verschillende Engelse vrachtvaarders heeft vernietigd, totdat het de vorige week de Franse Formose aanhield, waarbij hij ook de Engelse kruiser Ajax ontmoette, in het ontstane zeegevecht, waarin spoedig ook de Exeter en Achilles de Ajax te hulp kwamen, moest de Graf Spee zwaar beschadigd voor de overmacht wijken en vluchtte naar Montevideo, waar het schip 72 uren tijd kreeg om zich te herstellen. Van Duitse zijde werd en wordt nog beweerd, dat deze korte tijd tegen het internationale recht is en daarop heeft de kapitein als protest zijn schip aan de ingang der La Plata rivier laten zinken. Zelf ontkwamen hij met zijn manschappen naar Argentinië, waar hij werd geïnterneerd.

Naar men beweert, zouden er thans nog twee Duitse schepen, de Admiraal Scheer en de Deutschland zich op de oceaan bevinden. Ze zullen het misschien nog een tijd uithouden, maar vermoedelijk zullen ook deze schepen evenals de Graf Spee, hun graf wel vinden in de golven,

Engeland beheerst nog steeds de zeeën. Maar een paar dagen na het uitbreken van deze oorlog, zeide de Engelse afgevaardigde Hugh Dalton, dat Engeland de oorlog eerst zou winnen, wanneer het niet slechts de zee,

maar ook de lucht zou beheersen. En de ervaringen die men tot nu toe in deze oorlog kon opdoen, schijnen reeds thans de waarheid van deze voorspelling te bevestigen. Alle militaire deskundigen in Engeland zijn het er over eens, dat de Duitse theorie van de Blitzkrieg in Polen slechts daarom juist is gebleken, omdat het Duitse luchtwapen verre superieur was aan het Poolse. Dat is o.a. ook het antwoord op de vraag, waarom de Westerse mogendheden de Polen niet krachtiger geholpen hebben. De Polen hadden verzuimd bomvrije hangars of schuilplaatsen te bouwen, zodat de vliegtuigen, die men hun zou hebben gezonden, op het open veld een prachtig doel zouden gevormd hebben voor de Duitse bommenwerpers. Wegens het gemis van zulke hangars, was het voor het Duitse luchtwapen een kleine moeite, reeds de eerste dagen van de oorlog alle vliegvelden der Polen en al hun benzinestations te verwoesten. Daarbij kwamen de aan Spanje herinnerende meedogenloze luchtoorlog tegen de Poolse bevolking, wat nog belangrijker is, het feit, dat de Duitse legerleiding dank zij het luchtwapen alle klassieke regels der strategie kon verwaarlozen.

De Duitse legers opereerden zonder samenhang op een wijze, die niet slechts Napoleon, maar ook Foch als de grofste lichtzinnigheid zou beschouwd hebben. Voortdurend stonden de flanken der oprukkende legercorpsen aan het gevaar van aanvallen in de zij en overvleugeling bloot. In werkelijkheid bestond dit gevaar echter niet, omdat het Duitse luchtwapen alle bewegingen van den tegenstander voortdurend in het oog hield en bovendien voortdurende verbinding tussen de legercorpsen vormde. De vijand kon niet eens zijn reserves rustig verzamelen, daar hij onophoudelijk bespied en gestoord werd. Ook de Duitse pantsercolonnes konden zich het vooruitdringen voor de infanterie slechts daarom veroorloven, omdat het luchtwapen hen voor verrassingen vrijwaarde. Zo valt het te verklaren, dat de Duitsers herhaaldelijk in steden konden verschijnen, die ver van hun front lagen.

In het Westen kan men deze Blitzkriegmethode niet toepassen, niet slechts wegens de Maginotlinie, maar vooral, omdat hier het Duitse luchtwapen niet superieur is. Hier moet de Duitse legerleiding een andere methode uitdenken om aan te vallen. Waarom juist zij, waarom niet de geallieerde legerleiding? Heel eenvoudig, omdat de Westerse mogendheden zich een uitputtingsoorlog kunnen veroorloven. Zij behoeven niet aan te vallen om te overwinnen.

De beroemde theorie van Lidell Hart, dat men de oorlog, door zich te beperken tot de verdediging, kan winnen, klopte niet geheel, omdat zij het den op de binnenste linie opererenden vijand mogelijk maakte, alle kracht tegen een der geallieerden te concentreren. Dank zij de vernietiging van Polen, aldus meent men in Londen, hebben de Westerse mogendheden echter geen geallieerde meer, die hen er toe dwong aanvallen te doen om de Duitse druk in Polen wat te verminderen. Thans kunnen zij, als ze willen, het recept van Lidell Hart gebruiken.

Zij kunnen het, dank zij hun overmacht ter zee, dank zij ook de blokkade. De Britten menen, dat de taak der blokkade in deze oorlog veel eenvoudiger en lichter is dan in de wereldoorlog. Duitsland heeft noch buitenlandse credieten, noch buitenlandse betalingsmiddelen. Het kan slechts in goederen betalen. Daarom beschouwt men in Britse kringen de blokkade van Duitsland volledig, nu men zijn uitvoer onmogelijk heeft gemaakt.

Wanneer de blokkade haar werking doet voelen, moet de Duitse legerleiding zich haasten, en dat kan zij slechts als zij de ondankbare rol van aanvaller op zich neemt. Tot hun nadeel werkt dus, de door Lidell Hart opgestelde maatregel, dat het voordeel van den verdediger thans 4 : 1 is. Hoe vaker het Duitse leger een aanval doet, des te sneller krijgt het gebrek aan materiaal. Nochtans zou men kunnen zeggen, dat een oorlog, die alles op de werking van de blokkade baseert, zeer lang kan duren. De hoop hem toch nog te kunnen bekorten berust op het luchtwapen.

Het Duitse luchtwapen is thans waarschijnlijk al zwakker dan het Brits-Franse. Maar zelfs aangenomen, dat het sterker is, dan nog moet men er rekening mee houden, dat hun reproductiekracht veel kleiner is dan die der Westerse mogendheden. Dat is — misschien — een der redenen, waarom Engeland en Frankrijk tot nu toe van grote vliegaanvallen verschoond zijn gebleven. In de luchtoorlog zullen echter de Westerse mogendheden naar alle waarschijnlijkheid het offensief openen. Zij weten, dat hun verliezen veel gemakkelijker en sneller hersteld en vervangen kunnen worden dan de Duitse. De Britse vliegtuigproductie heeft, zowel wat kwantiteit als kwaliteit betreft, een verbazingwekkende hoogte bereikt en zelfs als zij door luchtbombardementen zou kunnen worden lam gelegd, zou achter haar de Canadese en ook de Amerikaanse staan. Dat is een schier onuitputtelijk reservoir. Hetzelfde geldt voor de bemanning, die zij uit het hele Empire kan recruteren. Beslissend is niet het eerste, maar het laatste vliegtuig. Wanneer de Westerse mogendheden in staat zullen zijn het Duitse luchtruim te beheersen zoals de Duitsers het Poolse beheerst hebben, dan is de beslissing van de oorlog nabij. Dat heeft men in Abessinië en in grotere stijl in Polen beleefd. Men moet daarbij niet alleen aan het zuiver militaire denken. Men herinnert zich, dat Engelands parool in deze oorlog luidt: tegen Hitler, maar niet tegen de Duitsers. Wanneer het op zekere dag mogelijk is elken Duitsen burger en soldaat een ochtendblad door de lucht te doen toekomen, dan is de propagandamuur van het nat.-socialisme doorbroken en slechts deze is, volgens Londen, de hinderpaal tussen oorlog en vrede.

HEEL LANGZAAM MAAR ZEKER

INGEZONDEN.

We kunnen hun teleurstelling begrijpen. We kunnen zelfs onder zeker opzicht medelijden met ze hebben...... maar toch het kan niet anders, het mag niet anders.

Kent U, lieve lezer, de geschiedenis van de **liberale** partij in Nederland? Weet U dat deze voorheen de **machtigste** politieke partij was in den lande? Dat de heren van die partij de lakens uitdeelden? Dat alle vette baantjes voor hen, uitsluitend voor hen waren en dat als er een nieuw lid in zo'n liberale familie geboren werd, dat lid bij de geboorte reeds was voorbestemd om later die goed betaalde plaats te gaan bezetten, die zorgvuldig voor hem werd open gehouden?

Toch noemden de heren zich liberaal! Dat wil zeggen voor zichzelf, want de anderen die niet van de partij waren, kregen geen kans. Die mochten hoogstens een heel ondergeschikte positie bekleden, bijvoorbeeld een **liberale** burgemeester had wel eens een katholieke bode. En in vele gemeenten met een overwegende katholieke bevolking stelde de liberale burgemeester nog al veel katholieke straatvegers aan.

Als U een vreemdeling bent in Jeruzalem, zult U opkijken en zeggen: Hè, staat liberaal dan tegenover katholiek? Ja natuurlijk, dat spreekt toch van zelf; hoe kan een liberaal nu toch katholiek zijn. Katholiek is toch synoniem met dom en bekrompen, met priesterheerschappij, enz...... neen je kunt hoogstens als liberaal een afvallige katholiek zijn. En in dat laatste geval werd je nog lang met argwaan behandeld en pas als zo'n afvallige katholiek een hele tijd goed gescholden had en veel schandaaltjes had verteld tegen de Kerk, waaraan hij eigenlijk na God het beste te danken had wat een mens hebben kan, dan werd hij pas als een „echte liberaal" beschouwd.

Dat smoesje van dom en bekrompen en ouderwets kwam toch zo fijn in de kraam der liberalen te pas. Ze moesten hun houding immers verdedigen af en toe als ze te veel werden aangevallen. Want een gewoon mens zou zeggen, als jullie dan zo liberaal bent, gun dan een ander ook eens wat van je liberaliteit; maar neen, dat mocht niet. Ze hadden die baantjes en die salarissen zelf nodig. En dus werd besloten dat men het oude „aftandse" hitje" maar weer eens uit de stal zou halen en werd het katholieke deel van de natie — **dat langzaam maar zeker** aangroeide —, dat ook om zijn aandeel vroeg in de verschillende rijks- en gemeente betrekkingen eenvoudig de mond gestopt met de dooddoener: Hoor eens, we willen jullie graag helpen, maar jullie bent te dom voor die betrekkingen, alleen de post van portier is nog open.

Daar zaten de katholieken met hun dommigheid. En toen gingen die domoren, wat helemaal niet zo dom was, om scholen vragen, om meer ontwikkeling. Ze zouden zo graag „bij"komen. Ja, ze durfden zelfs over hun staatkundige, economische en culturele belangen gaan praten.

Zelfs bedreven er enigen de paapse stoutigheid door te beweren, dat Rooms en dom helemaal niet synoniem was, dat alleen in landen waar de liberalen de baas waren, de katholieken geen kans kregen om vooruit te komen, omdat ze op schandelijke wijze onderdrukt en achtergesteld werden. En dat in landen waar het katholicisme echt vrij was, (echt vrij = niet liberaal) de katholieken aan de spits stonden van wetenschap en beschaving.

U begrijpt dat achter die opruiende taal wel een of andere heerszuchtige priester zat, die vond dat het priesterdom in het liberale Nederland niet genoeg te zeggen had. Maar men zou die heerszuchtige wel „mores" leren. En zo werd onze liberale kranten litteratuur rijk aan artikelen over priesterheerschappij, ultramontaanse invloeden, enz., enz., waartegen niet sterk genoeg kon worden gewaarschuwd.

Maar ondanks alles ging het Roomse Volk in Nederland vooruit. En hoe kon het anders; waar de katholieken aan invloed wonnen, boette de liberale partij er bij in. Het volk is op den duur niet te misleiden met grote woorden, het kan een ogenblik worden opgehitst...... maar ten slotte voelt het als bij intuitie, wie zijn ware vrienden zijn, en wie opkomt voor „zijn belangen".

Het zou de moeite waard zijn om de parallel door te trekken van de bloei tot het verval der liberale partij in Nederland en van de opkomst tot de bloei der katholieke partij, maar dan wordt dit artikel te groot.

Trouwens die geschiedenis van de liberale partij in Nederland heb ik alleen maar even opgehaald om den lezer te laten zien: Dat **opkomst** van de katholieken samen gaat met **verval** van de liberalen, en **hoe** de liberalen op die opkomst reageren.

We kunnen hun teleurstelling begrijpen. We kunnen zelfs opzicht medelijden met ze hebben...... maar toch kan het niet anders, het mag niet anders.

De geschiedenis van de **liberale** partij in Curaçao gaat denzelfden weg als die in Nederland. En ook hier is de opkomst van de Katholieken grotendeels de reden dat het liberalisme zijn macht verliest. Dat kunnen de heren liberalen niet verkroppen. Om hun invloed koste wat het koste te handhaven, zullen ze alle middelen aanwenden die ze ook in Nederland gebruikten: **Hun** z.g. (dit betekent zogenaamde) superioriteit tegenover de z.g. minderwaardigheid van de katholieken. **Hun** z.g. onafhankelijke denkwijze tegenover de z.g. slaafse volgzaamheid der roomsen (denk aan de paters). **Hun** culturele ontwikkeling tegenover de z.g. primitieve ontluiking van het menseigene in onze knoekmensen. **Hun** z.g. brede en tolerante levenshouding tegenover de z.g. bekrompen, onverdraagzame opvattingen der Roomsen. **Hun** z.g. wetenschappelijk „fond" tegenover het z.g. starre geloofskeurslijf van de katholieken die elke wetenschappelijke vorming uitsluit. Wilt ge nog meer, wacht dan nog maar een jaartje, en dan maken we een bloemlezing van al deze mooie woorden uit een zeker weekblad, dat de staatkundige, economische en culturele belangen van het gebiedsdeel Curaçao z.g. vertegenwoordigt.

In een ding moet ik de Heren toch complimenteren. Ze zijn niet brutaal genoeg geweest om te zeggen, dat ze de S.E.C. belangen van het **Volk** van Curaçao behartigen, alleen maar van het **„gebiedsdeel"**.

Maar al die mooie woorden baten niet veel. **Langzaam** maar zeker gaat ons **katholiek volk** vooruit. Als ge eens een kijkje neemt in de gouvernements bureau's en dan vergelijkt het aantal katholieke jongelui dat er werkzaam is, vergeleken bij enige jaren geleden, dan moet ge toegeven, dat we **vooruit gaan. En dan** kunt ge begrijpen, dat menig liberaal papaatje zich met schrik afvraagt: zullen al mijn kinderen nog wel van de gouvernements **ruif eten — zullen de baantjes van** gezaghebber, districtmeester enz. ook in de toekomst blijven voor onze jongens?

Daar zijn hier ook mensen op Curaçao, die alhoewel niet katholiek, toch zulk een financieel onafhankelijke positie innemen, dat ze niet bang behoeven te zijn voor de (o zo bescheiden) groeiende invloed van de katholieken. Mij toevallig in het gezelschap van een dier heren bevindend, zeide deze tegen een kennis: Wel ik heb respect voor hetgeen de Missie hier doet. Zij toont zich inderdaad de **vriend van het Curaçaose volk**. Zij werkt voor jong en oud op elk gebied. Denk maar eens **aan onderwijs, armenzorg, zieken, melaatsten en krankzinnigenverpleging.** Hoe dikwijls heeft zij het initiatief genomen tot sociale verbetering van de werkmansstand, en als zij niet helemaal geslaagd is in haar edele pogingen, om oorzaken die buiten haar lagen, zij heeft toch getracht het goede te doen voor alle standen der maatschappij.

Ik was dien heer in mijn hart dankbaar voor zijn welwillend oordeel, maar onwillekeurig dacht ik waarom kunnen ook anderen het goede niet zien, wat de missie hier voor het volk doet en waardoor dit volk mede **langzaam, maar zeker vooruit gaat.**

Met name de liberale pers gunt het katholieke volk niet te genieten van de ware beschaving en vooruitgang die mede door het harde werken van de missie verkregen wordt. Zeker aan alle menselijk werk **kleven fouten. Wat** bijvoorbeeld een R.K. Volksbond voor de opheffing van de Curaçaose arbeidersstand getracht heeft te doen, is niet altijd met 100% succes beloond. Misschien dat juist die heren die de corypheeën willen zijn van de staatkundige, economische en culturele belangen van Curaçao, dat succes hebben tegengehouden, steunend op hun ervaring dat ontwikkeling van het Roomse volk, achteruitgang van liberale invloed ten gevolge heeft.

Wij willen dit artikeltje vandaag sluiten met een sprekend voorbeeld, dat we dezer dagen in ons meest liberaal Curaçaos weekblad aantroffen.

Iedereen kent de treurige woningtoestand op Curaçao, die van jaren her dateert. Het zou me niet verwonderen dat onder de liberale heren, die zo hard werken voor de S.E.C. belangen van het gebiedsdeel Curaçao, er nog belanghebbenden zijn die wat een voordeel hebben van de schandelijke krotwoningen, waarin een gedeelte van ons volk nog woont.

Twee lichamen op Curaçao hebben zich de woningbouw voor ons volk aangetrokken. De Curaçaose R. K. Volksbond, die het initiatief nam en de C.P.I.M. die spoedig **volgde. Het** is niet te beschrijven met welke moeilijkheden de C.R.K.V. te kampen heeft gehad, alvorens hij met de woningbouw kon beginnen.

Deze idee zat voornamelijk voor: huisjes met 3 slaapkamers en zo solied gebouwd, dat nadat alle onkosten betaald zijn, de huurder en zijn familie het huis in eigendom krijgen in uitstekende toestand. Daarom sterke dakconstructie en pannenbedekking, solide muren, wat zo'n huisje onmiddellijk ruim *f* 300.— duurder maakt dan een huisje met zinken- of eternitendak.

Dat de huisjes in tel zijn, blijkt wel uit de **honderden** aanvragen, voor iedere reeks die er gebouwd wordt, en zeer dikwijls door mensen die ergens anders ook een huisje kunnen krijgen. Zowel de huisjes op Mundo Nobo als die op Steenrijk worden door tientallen gelukkige gezinnen bewoond, die niets meemaken van de ellende van huuropdrijving, etc., waaraan zoveel arbeidersgezinnen tot nog kort geleden ten prooi waren. Alle reparaties worden op kosten van de Stichting Volkshuisvesting verricht. Erfpachtsrecht, grondbelasting, alles is in de huurprijs inbegrepen. Zeker ook hier is het werk niet volmaakt, zo gaarne zouden we meer gegeven hebben...... maar men moet met de voorwaarden rekening houden, die de geldschieter gesteld heeft. Bovendien moest met de ruimte van de terreinen gewoekerd worden, want van iedere vierkante meter moet erfpacht betaald worden. Zelfs al zouden de huisjes niet in huurkoop zijn, dan nog tart ik een **ieder om welk** huisje ook, wat zo geriefelijk en betrekkelijk zo ruim is aan te wijzen, dat minder **in huur** doet hier op Curaçao.

Toch moeten er nu en dan in de liberale pers schimpscheuten tegen de Volkshuisvesting worden gelanceerd. Zijn er dan geen ontevredenen onder de huurders? Zeker, dat zijn zij die zich beklaagden, omdat zij geen contract hadden ontvangen. Maar ze vergaten er bij te voegen, dat de voorwaarde om het contract te krijgen was, dat ze niet zoveel achter waren met huurbetalingen, enz. Vindt U dat niet billijk?

Maar lezers, dacht U nu werkelijk dat de liberale pers voor de belangen van die mensen opkomt? Dacht U nu werkelijk dat ze zo begaan zijn met dat woonwijkje nabij de Penweg en dat zij dat huizencomplex werkelijk als iets naargeestigs en drukkends voelen van Curaçaose armelijke burgerlijkheid?

Neen, maar nu onderschatten de heren toch heus de nuchterheidszin van onze katholieke arbeiders. Dan heb ik liever te doen met de liberale ambtenaar die ronduit zei: Maar die R.K. Volkshuisvesting wordt een macht in de handen van de Volksbond. Maar dat is waar ook; dat zei hij niet in de pers, dat zei hij tegen een medeambtenaar, van wie hij abusievelijk dacht, dat hij ook liberaal was!!

Lezer, we zeiden zo even, dat de C.P.I.M. zich ook voor de woningbouw van Curaçao [illegible] aard voor haar eigen arbeiders. Kent U die huisjes op Groot Kwartier? Ik bedoel niet de kleinsten, maar die welke *f* 5.00 per week huur doen. Waarom worden die huizen niet becritiseerd? Een zeer voorname **employé van de** Isla gaf onlangs nog eerlijk toe, dat de bewoners van de Volksbond-huisjes veel gunstiger condities hadden dan die van de C.P.I.M. woningen.

Wij willen op het ogenblik de huisjes van Groot Kwartier niet onder de loupe nemen. Maar waarom wordt de arbeiderswoningbouw van de Isla met rust gelaten, en waarom moet het de **R.K.** woningbouwvereniging ontgelden?

Geachte lezer, ziet ge in dit kleine voorbeeld waar nu de schoen wringt? Vindt U het niet huichelachtig? Laten ze er rond voor uit komen: We gunnen het Curaçaose volk die woningen niet, we gunnen ze hun kiesrecht niet, want dat alles wijst op de vooruitgang van het katholieke volk en moet ten slotte de **liberale** invloed verminderen.

En dit moet, koste wat koste, worden voorkomen.

X.

EMMASTAD

WIJZIGING TELEFOONGIDS.

Vervallen:
van der Steeg huis No. 507
Nieuwe aansl.
de Vries (MD) huis No. 662

SPORTCLUB „ASIENTO".

Basketball.

De demonstratie welke deze week op onze banen plaats vond, heeft onze leden een idee gegeven van deze tak van sport. Wellicht zullen er thans liefhebbers zijn die gaarne zagen, dat deze sport ook bij „Asiento" wordt geintroduceerd.

Degenen die hiervoor belangstelling hebben, worden verzocht zich op te geven bij de Korfbalcommissaris den heer Klein Nagelvoort, of een der leden van het Dagelijks Bestuur. Bij voldoende interesse kan dan eventueel worden overgegaan tot oprichting van een dergelijke afdeling.

Het Bestuur.

Zeilen.

Jollencompetitie.
Begin Januari zal er een tweede jollencompetitie worden georganiseerd, met als hoofdprijs onze „blauwe wimpel", welke nu in het bezit is van den heer de Kraker. Alle leden ouder dan 18 jaar, die in he bezit zijn van een B-diploma, kunnen hieraan deelnemen.

Voor juniores van 12 — 18 jaar zal een aparte serie wedstrijden worden verzeild in de B.M.'ers. De bemanning zal dan bestaan uit 2 juniorsleden, warvan een met B-diploma en als fokkenist iemand met het A-diploma.

Deelnemers worden verzocht zich spoedig aan te melden bij Kapitein Wortel of bij een der leden van de Zeilcommissie (HH Baarschers en de Ridder).

De Commissie.

Dames-Turncursus.
In verband met de feestdag wordt de wekelijkse oefening van Dinsdag, 26 December, verzet op Vrijdagavond 29 December.

Daarna weer als gebruikelijk op Dinsdagavond.

Zeilen.

Woensdag 20 December ladderwedstrijd tussen
Baarschers — de Ridder (uitd.)

Tennis.

Kwartaalwedstrijden
In tegenstelling tot het bekend gemaakte zullen de resterende partijen als volgt gespeeld te worden:
Op Woensdag, 20 December:
2e damesenkel:
Mevr. Scheffer
Mevr. E. Maduro — Baiz
Op Dinsdag, 26 December
(2e Kerstdag)
Gemengd dubbel:
Mevr. Eehligh/Breedveld
Mej. Lansberg/N. Chumaceiro
2e Herenenkel:
Janknegt
Herbert Salas

De Commissie.

CURACAO

SNEEUWWITJE.

Dit heerlijk naieve sprooje, waar volgens de regelen van de vertelkunst de vereiste dosis griezeligheid en sentimentaliteit, haat en liefde in is verwerkt, wordt op het ogenblik op het witte doek vertoond met een frisheid, en kracht van uitbeelding, een vernuft en een geestigheid, met een omhaal en zwier, en vooral met een artisticiteit die verbluffend zijn. Wie is de schepper van dit moderne, Amerikaanse Sneeuwwitje? Dat is Walt Disney, de filmtekenaar, de geestelijke vader van Mickey Mouse, Duck Donald en vele andere wereldberoemde papieren filmsterren. Wie is de maker, de vader, de schepper van het ouderwetse Sneeuwwitje? Dat weet niemand. Wie is de maker van een sprookje? Sprookjes hebben geen bepaalde, aanwijsbare auteur. Wie is de schrijver of verzinner geweest van „de Spin en de bonte Koe" (Nanzi cu baca pintá)?

Een sprookje heeft nooit één auteur: het heeft zoveel auteurs als er vertellers zijn, die het oververtellen en die ieder met de hun eigen geestighid en vindingrijkhepid nieuwe, boeiende elementen aan het verhaal weten toe te voegen. Maar één moet er toch begonnen zijn met vertellen. Het sprookje moet ééns voor het eerst verteld zijn geweest!

Natuurlijk, maar wie kan achterhalen, wie dát geweest kan zijn! Misschien een tovenaar, een medicijnman, een afgodspriester. Sprookjes zijn zeer oud. De meesten zijn ontstaan uit overblijfsels van oude sagen of mythen, soms eeuwen lang oververteld met een hardnekkige trouw aan de traditie. De echte vertellers moeten ze wel letterlijk van buiten gekend hebben, zodat bepaalde verhalen een standaardvorm kregen. Men dulde toen geen veranderingen meer. Men begon te zeggen: Nee, zó is het niet precies. Ik heb het toen en toen van die of gene zó gehoord; je hebt iets vergeten, of: je hebt er iets bijgemaakt.

Het sprookje begon een scherpomlijnd verhaal te worden met telkens één bepaalde inhoud. Mensen nu met groot geduld en een open oog voor de waarde van volkskunst en folklore, begonnen de verhalen, die ze kenden en verder hier en daar opvingen of waarnaar ze systematisch begonnen te zoeken, op schrift te stellen en in een bundel uit te geven.

Sprookjesverzamelingen bestaan er al van zéér lang geleden. Homerus legde een aantal sprookjes vast in zijn Odyssee; in Gesta Romanorum zijn er verschillende verwerkt. Deze Gesta Romanorum of Liber Pontificalis is een zeer oude verzameling levensbeschrijvingen van Pausen. Deze is ontstaan ongeveer in 530, maar wat er over de eerste vijf eeuwen in staat, is soms nogal fantastisch, hoewel de hoofdzaak, de afkomst der Pausen en hun bouwwerken, meestal geschiedkundig juist is.

Het Arabische werk de Duizend en een Nacht bevat een flinke sprookjescollectie. De meeste sprookjes van de Duizend en een Nacht komen al voor in een oudere Perzische verzameling Hezar Efsaneh. Er komt ook een Cyclopengeschiedenis in voor, die verdacht sterk herinnert aan een verhaal uit de Odyssee.

Charles Perrault kwam in 1697 voor de dag met zijn Contes de ma Mère L'Oie (Sprookjes van Moeder de Gans). De twee Duitsers Jacob en Wilhelm Grimm, broers, hebben er veel verzameld en opgetekend. Vooral Wilhelm heeft zich op dit gebied zeer verdienstelijk gemaakt, maar hij gaf nooit iets uit zonder de hulp van zijn geleerderen broer Jacob. Van hem zijn de wereldberoemde sprookjes van Klein Duimpje en de Reus, Assepoester, Sneeuwwitje, Doornroosje, het Kleermakertje, dat er „zeven in één klap" versloeg, de Wolf en de zeven geitjes, Roodkapje, enz.

Tegenwoordig komt het ook wel voor dat een litterator met opzet een sprookje maakt. Tot dit genre, de zogenaamde cultuursprookjes, behoren b.v. De kleine Johannes, van F. v. Eeden, Psyche van Couperus, van het Viooltje dat weten wilde, van Marie Metz-Koning. Maar sprookjes maken is niet iedermans kunst. De moderne cultuursprookjes, waaronder ook die van Andersen gerekend moeten worden, zijn gewoonlijk meer bedoeld voor grote mensen, dan voor kinderen. De inhoud is te wijs, te tendentieus voor kinderen.

M.L.

ST. EUSTATIUS.

D Zeereerw. Pastoor Van Teeffelen schrijft, dat 2 leerlingen der Bijz. School van St. Eustatius, Alvy Heiliger en Edna Rozea, op St. Martin met goed gevolg examen aflegden in het typen.

Deze prestatie der Bijz. School van St. Eustatius mag wel met ere worden vermeld.

FONDSVORMING.

In het voorlopig verslag op de landsverordening, waarbij wordt ingesteld een fonds voor bestrijding van uitgaven, welke rechtstreeks verband houden met de buitengewone tijdsomstandigheden, voorzover deze uitgaven niet uit de gewone middelen kunnen worden bestreden, hebben de Staten van Curaçao het volgende geantwoord:

Bij 's Bestuurs schrijven dd. 27 October 1939 No. 6730 werd de Staten o.m. bericht, dat diende te worden nagegaan of, en in hoeverre, het te voeren financieel beleid zich bij de gewijzigde tijdsomstandigheden diende aan te passen, opdat het evenwicht in de begrotingen van 1939 en 1940 naast een door de voorzichtigheid geboden reserveringspolitiek blijve gehandhaafd.

Bij hun schrijven dd. 17 November 1939 No. 61 deelden de Staten het Bestuur mede, dat zij met belangstelling hadden kennis genomen van bovengemelde missieve en vroegen 's Bestuurs aandacht voor de omstandigheid, dat er nog geen regeling bestaat, volgens welke reservering van gelden mogelijk is, zodat, indien tijdig een dusdanige regeling tot stand kwam, het batig saldo van het dienstjaar in het pensioenfonds zou dienen te worden gestort, wat niet de bedoeling en ook ongewenst is. Zij spreken daarom naar aanleiding van het gestelde in 's Bestuurs bovengemelde missieve de verwachting uit, dat zij binnen korte tijd een dusdanige regeling mochten tegemoet zien.

Met het oog op hetgeen vroeger, laatstelijk bij de behandeling van de 2de suppletoire begroting 1939 is gezegd omtrent reservering van gelden in een welvaartsfonds — waarin met inachtneming van de eisen door het pensioenfonds gesteld in de eerste plaats de batige saldi van dienstjaren waren te reserveren voor volgende jaren — en een bouwfonds, waarin de gelden zouden worden gestort, die wegens niet uitgevoerde, gevoteerde werken, overblijven, is zijdens de Staten bij een en ander niet gedacht aan een fonds als in het onderhavige ontwerp bedoeld, waaruit slechts zo nodig buitengewone uitgaven, welke rechtstreeks verband houden met de huidige buitengewone tijdsomstandigheden, kunnen worden bekostigd, maar aan reservering van gelden op de bovenbedoelde wijze, waarbij vrijheid wordt voorbehouden omtrent de besteding der gereserveerde gelden. De beperking dat uit het fonds zo nodig slechts buitengewone uitgaven zouden worden bekostigd, welke rechtstreeks verband houden met de huidige buitengewone tijdsomstandigheden, is dan ook in strijd met de bedoeling, welke bij de Staten ten opzichte van fondsvorming heeft voorgezeten en, naar gemeend werd, ook met het vroeger streven van het Bestuur.

De afdelingen waren van mening, dat die bedoeling in het ontwerp tot uitdrukking gebracht zou kunnen worden door weglating daarin der bovenaangeduide beperking. Zij vertrouwden, dat het Bestuur zich daarmede zal kunnen verenigen, omdat de redactie dan ruimer zal zijn en meer vrijheid ten aanzien der besteding geeft.

ADVENTREDE VAN H.M. DE KONINGIN.

H.M. de Koningin zal op Woensdag 20 December a.s. om 8.10 v.m. Cur. tijd een adventrede tot het Nederlandse volk richten. Deze rede wordt voorafgegaan door en besloten met toepasselijke zang.

De rede zal mede worden uitgezonden naar de Overzese gebiedsdelen, door de Rijkszenders P C V op 16,6 meter en P C K op 16,3 M.

Voor Curaçao zal de rede om 7.45 n.m. worden herhaald door de Rijkszender P D K op 28,8 M. en P D V op 24,89 M.

De PHOHI zal deze rede op dezelfde tijdstippen om 8.10 v.m. op 16,88 en 19,71 M. en om 7.45 n.m. op 31,28 M. uitzenden.

LAATSTE WEDSTRIJD CURAÇAO — PARAGUAYOS.
2 — 4

Als scheidsrechter Tuin om 4.15 voor de aftrap blaast, zijn de tribunes en staanplaatsen vrij goed bezet.

De Paraguayos trappen tegen de wind in en zijn al dadelijk voor het Curaçaose doel. Gomez geeft een hard schot dat over gaat. Vos trapt uit, doch het duurt niet lang of de gasten zijn weer terug en ondernemen aanval op aanval op ons doel, waarbij het gevaar steeds dreigt van de zijde van de linksbuiten Gomez, wiens keiharde schoten nu eens door keeper Vos geweerd worden en dan weer eens naast of over vliegen.

De Koop en zijn doelman weten echter telkenmale het gevaar te keren zodat deze mooie aanvallen niet tot een doelpunt leiden.

Dan is Curaçao weer in de aanval, jammer genoeg loopt die op niets uit wat wel te wijten zal zijn aan de slappe bezetting van het de centerhalfpost.

Het spel dat nog steeds het niet te ontberen enthousiasme mist, vooral van de zijde van het Bondselftal, golft nu heen en weer.

Bij een mooie aanval van de Paraguayos kopt hun rechtsbinnen tegen de lat. Onze jongens vinden dat het nu welletjes geweest is en de linkervleugel gaat er met de bal vandoor.

De bekende linkshalf van Paraguay die deze middag in 't doel staat laat zich vallen voor de voeten van Panneflek. Even later belandt de bal bij Ramirez en het is 1-0 voor Curaçao.

Ook deze middag schijnt het dat Vrouwe Fortuna de gasten niet gunstig gezind en als de bal even buiten 't strafschop gebied bij Pardo belandt, schiet deze tegen een der backs waardoor de bal van richting veranderd en buiten het bereik van de keeper in het net rolt.

Alhoewel onze jongens nu door het Publiek worden aangespoord om de voorsprong te vergroten, komt er nu een merkbare verslapping in het spel, totdat Gomez die met de linksbinnen omgewisseld heeft, passeert en netjes naast Vos in het net plaatst.

Twee minuten voor de rust is het wederom Gomez die een mooie voorzet geeft. Vos loopt uit en komt in botsing met de midvoor en hieruit ontstaat de gelijkmaker.

Kort daarop geeft scheidsrechter Tuin het teken voor de rust en is het beste deel van de wedstrijd achter de rug.

Werkelijk het beste deel van de wedstrijd is achter de rug en niemand zal het ons kwalijk nemen, dat wij geen uitvoerig relaas geven van de tweede helft.

Van beide zijden wordt er ruw gespeeld, zodat Gomez licht geblesseerd raakt en nog een der gasten van het veld gedragen moet worden. Scheidsrechter Tuin, jammer dat hij niet wat strenger optrad, moet herhaalde malen straffen wegens ruw spel en opzettelijk hands maken.

Het gelukt de Paraguayos nog tot tweemaal toe te doelpunten, wat ook enigszins te wijten is aan het gedrag van keeper Vos. Over het gedrag van zeker deel uit het Publiek willen we maar liever zwijgen.

In de Curaçaose achterhoede blonk de Koop uit, terwijl Meulens goed werk verrichtte. Ramirez was de man in de voorhoede.

Van de zijde der gasten geven we alle lof aan linksbuiten Gomez, aan wie de meeste goals direct of indirect te danken zijn.

Het enigste wat wij nog over de wedstrijd willen zeggen, is een hartgrondig: Jammer van de tweede helft!

R.

ONTHULLING GEDENKTEKEN KERSTVLUCHT SNIP 1934.

Op 22 dezer zal het juist vijf jaren geleden zijn, dat het K.L.M. vliegtuig „SNIP" zijn roemrijke oceaantocht Nederland — Curaçao volbracht en behouden op Hato neerstreek.

Een ieder zal zich herinneren de huldiging van de kranige bemanning: Gezagvoerder Hondong, 1e Bestuurder van Balkom, Werktuigkundige Stolk en Radiotelegrafist van der Molen.

Het Algemeen Huldigingscomité Kerstvlucht 1934 door voor zijn ontbinding in 1935 de afgetreden bestuursleden op om op Hato een blijvend en zo mogelijk nuttig herdenkingsteken aan deze vliegtocht op te richten met het restant der ingezamelde gelden.

Ons werd medegedeeld, dat thans uitvoering aan deze opdracht is gegeven en dat een gedenkteken in de vorm van een monumentale luchtwegwijzer met bronzen herdenkingsplaats wordt geplaatst in de nabijheid van de hangars van het vliegveld Hato.

Zijne Excellentie de Gouverneur van Curaçao is uitgenodigd de onthulling van dit gedenkteken te verrichten.

Deze plechtigheid zal plaats vinden op Vrijdag, 22 December 1939, des namiddags ten 3 uur op het vliegveld Hato.

Een ieder wordt uitgenodigd bij de onthulling tegenwoordig te zijn. Het zal op hoge prijs worden gesteld indien velen aan deze oproep gehoor zullen geven.

INBRAAK.

Een dezer dagen is ingebroken in het scholencomplex van Wishi. Aldaar worden schilderwerkzaamheden verricht.

's Avonds schijnt men een der deuren niet goed gesloten te hebben, waardoor het mogelijk was, dat een onbekend iemand zich verschillende voorwerpen uit een der schoollokalen toeëigende, zoals inkt, pennen, etc.

Ook heeft een onbekend persoon kans gezien binnen te dringen in de pastorie van Sta Rosa. Uit de kamer van den pastoor werd een klein bedrag aan geld ontvreemd.

Het personeel heeft niets gehoord. Het gebeurde, terwijl de pastoor in de kerk was.

BESTEL BIJTIJDS.

Namens de firma Martijn willen wij onze geachte lezers verzoeken hun eventuele bestellingen bij deze firma toch vooral bijtijds te willen opgeven.

In de Kerst- en Nieuwjaarstijd is het zeer druk en moet men om alles bijtijds en goed af te leveren, alles vooraf goed kunnen regelen. Te late bestellingen brengen vele moeilijkheden mede en dikwijls is het ook onmogelijk zulke bestellingen naar behoren en op tijd te leveren. Het is voor de cliënten slechts een kleine moeite en een beetje opletten, bijtijds hun bestellingen op te geven.

Het garandeert hen een correcte levering en voorkomt teleurstelling.

Dit geldt trouwens niet alleen voor de firma Martijn, maar ook voor andere firma's. Het werk van hun personeel zou belangrijk verlicht worden bij tijdige bestellingen en er ontstaat een prettiger verhouding tussen koper en verkoper.

Dus, bestel bijtijds, vooral in deze feestdagen.

Voorkomt teleurstelling.

RIDDER IN DE ORDE VAN ORANJE-NASSAU.

Naar we vernemen, is de Eerw. Frater Hadrianus, directeur der Fraters op Bonaire, benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Dit geschiedde naar aanleiding van het 25-jarig jubileum der Fraters op Bonaire.

Het is verblijdend, dat de regering het zegenrijk werk der Fraters openlijk heeft willen eren.

Wij wensen de Fraters van harte geluk met de verleende ridderorde, in het bijzonder natuurlijk Frater Directeur.

Wij vervullen de droeve plicht kennis te geven dat onze geliefde vrouw en moeder bij de geboorte van onzen zoon en broer, te Utrecht is overleden.

Willemstad, 18 December 1939. JOH. VAN TOORN Jr.
ALIE.

Wij bevelen de geliefde overledene in Uwe godvruchtige gebeden aan.

De plechtige uitvaartdienst zal plaats hebben op Donderdag a.s. om 7 uur a.m. in de Kerk van San Mateo.

OPENING WINKELS OP 24 EN 31 DECEMBER 1939.

De Procureur-Generaal heeft voor Zondag 24 en Zondag 31 December e.k. dispensatie verleend van de winkelsluitingsverordening en wel van 8 uur voormiddag tot 2 uur namiddag.

INSPECTIE VAN ONDERWIJS.

GOUVERNEMENTS M.U.L.O.-EXAMENS.

7—8, 12—15 December 1939.

Geëxamineerd: 43 candidaten
Afgewezen: 3 „
Geslaagd: 40 „
(alle voor diploma A).
te weten:

Barkmeyer Elias; Beaujon Jan Jacob; Booi Ines Maria Hiacinta; Borthomiert Antonio José; Boskaljon Maria Elisabeth; Casiano Crisaltha Carlota Octavia; de Castro Evan Eldon; da Costa Gómez Hilda Josepha; da Costa Gómez Teofila Teresa; Cratz Willems Johannes; Curiel Ellis Cornelis Pascasio; Diwan Edison Luis; van Eps Henry Arnold; de Groot Mary Jane; Hasselmeyer Jesus Ezequiel; Hernandez Amira Margarita; Krieger Josehine Agnes; Lingstuyl Carl Friedrich; Linker Klaas Jan; Loos Visia Maria; Levy Maduro Elsie; de Marchena Armando; Muskus Anna Gijsberta; Newton Elsi Maria; Nicolaas Edmundo Bonifacio; de Palm Maria Elisabeth; Pelliker Zita Cornelia Elisabeth; Pietersz Francis; van Riemdijk Jorina Johanna; Rigaud Adele Marie Raymunde; Rijk van Kesteteren Helena Theodora; Salas Ruth; Schrils Gustaaf Adolpf Frans; Statius Muller George Christiaan; Suriel Ruben Jacobo José; van der Veen Glora Oronita; Villareal Alberto Hosé; Vinck William Robert; Welhous Ernesto Merardo; de Wit Marinus.

Als bijzonderheid kunnen wij nog vermelden, dat bij deze examens voor de eerste maal de schriftelijke opgaven in Nederland zijn opgesteld door de voornaamste Mulo-examencommissie aldaar.

Het gunstige resultaat bij de op Curaçao gehouden examens is dan ook uitermate verblijdend, want hieruit blijkt duidelijk, dat het peil der Curaçaose Mulo-scholen volstrekt niet onderdoet voor dat van soortgelijke scholen in Nederland. Niet ten onrechte zijn dan ook de Curaçaose Gouvernements-Mulo-diploma's door het Ministerie van Koloniën met instemming van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen als gelijkwaardig met de Nederlandse M.U.L.O.-diploma's erkend.

SPECIALE PHILATELISTEN POST.

Het ligt in de bedoeling, om op de officiele openingsvlucht op 5 Jan. a.s. philatelistenpost te vervoeren, d.w.z. de op die eerste postvlucht in beide richtingen te vervoeren post, zal van een speciale stempeling worden voorzien.

Vermoedelijk geldt dit zowel post, welke uit Curaçao als welke uit Trinidad afkomstig is. Nadere bijzonderheden hiervoor alsook het posttarief, zullen nog bekend gemaakt worden.

DIT JAAR IS HET GEEN VASTEN- EN ONTHOUDINGSDAG OP VIGILIE VAN KERSTMIS, ZATERDAG A.S.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

NEDERLAND.
Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

De Minister van Waterstaat deelde mede, dat behalve de luchtverbinding tussen Nederland en West Indië, ook die tussen Nederland en Noord Amerika ernstig overwogen wordt.

De Rijkspersdienst deelde mede, dat op 17 December op verschillende tijdstippen boven het midden en het Oosten van het land enkele verspreide vreemde vliegtuigen op zeer grote hoogte werden waargenomen. Nadat patrouilles jachtvliegtuigen opgestegen waren en de vreemde vliegtuigen herhaalde malen vanaf de grond onder vuur genomen waren, verlieten zij het Nederlandse rechtsgebied.

De opbrengst van de rijksmiddelen was over November drie millioen boven de raming. Van Januari tot November in het geheel een en dertig millioen.

De werklozensteun wordt op achttien December met vijf procent verhoogd.

In het Belgische parlement spraken drie woordvoerders van de drie regeringspartijen o.a. over de verhouding en lotsgemeenschap met Nederland.

De Katholieke afgevaardigde Delwalde juichte de Belgisch Nederlandse toenadering in hoge mate toe.

De Socialist Huysmans critiseerde den Vlaams nationalist Romsee, die verklaard had neutraal te willen blijven, indien het buurland zou worden aangevallen. Volgens Huysmans zou niemand België kunnen verhinderen Nederland ter hulp te snellen.

Op vele plaatsen in den lande heerst thans het ijsvermaak. In de residentie werden vele ondergelopen banen bereden, ook de Haagse ijsclub was geopend.

Door de Duitsers zelf werd het bekende S.S. Columbus het derde schip van Duitsland in Amerikaanse wateren tot zinken gebracht.

Het Amerikaanse S.S. Tuscaloosa nam de bemanning over.

BEKENDMAKING.

De Koloniaal-Ontvanger maakt hierbij bekend, dat het kantoor van den Kasbeheerder van den Vreemdelingendienst tevens Sub-Ontvanger der boetegelden van Maandag 18 December d.j. af, overgebracht is naar het kantoor van ondergeteekende, Keukenstraat No. 2.

Willemstad, 18 December 1939.

De Koloniaal-Ontvanger voornoemd,

Arends.

De nieuwe Italiaanse oorlogsboot „Impero" die bij Genua te water werd gelaten. De „Impero" is de derde oorlogsboot van 30.000 ton, die in Italië werd gebouwd.

Edgar G. Hoover, de chef van de bekende G-men in Amerika die opdracht kreeg met zijn mannen te waken voor sabotage in de oorlogs-industrie.

De vice-koning van Brits-Indië, Lord Linlithgow, ontmoet grote moeilijkheden bij zijn pogingen om overeenkomst te houden tussen de chefs van de Indische partijen.

Van het Russisch Westelijk front. **De Russen besurveilleren streng hun** westelijke grens. Een van de vele Russische patrouilles aan de grens.

DE OORLOG TER ZEE IN 1914 — 1918.

Enige tijd geleden hebben wij U de lotgevallen verhaald van de Duitse kruiser „Karlsruhe", welke hier in het begin van de oorlog 1914—1918 in de haven lag. Nu willen wij trachten U in het kort een overzicht te geven van de zeeoorlog, welke er in 1914 en de volgende jaren gevoerd werd tussen Duitsland en de geallieerden. Bij het uitbreken van de oorlog waren verschillende vlooteenheden zoals de „Emden", de „Gneisenau", de „Scharnhorst" gestationneerd in de Duitse koloniën van Oost-Afrika, de Zuidzee en Azië. In de Middellandse zee bevonden zich de „Goeben" en de „Breslau". De Britse marine nam zich voor deze schepen zo spoedig mogelijk buit te maken of te vernietigen. Dit gelukte inderdaad, maar niet, voordat deze schepen Engeland millioenen ponden schade hadden toegebracht.

De Duitse Hogseeflotte was in de Noordzee en reeds op 6 Augustus had er een zeeslag plaats nabij Doggersbank. De Duitsers sloegen op de vlucht.

De Engelsen probeerden daarop de Duitsers op te sluiten in de Oostzee, het Kattegat, Willemshaven en de Elbemond. De Duitsers sloten nu op hun beurt de Russen in de Finse Golf; het kwam hierbij niet tot een treffen.

De Russen bleven gedurende de gehele oorlog grote invloed behouden in het Oostelijk deel der Oostzee.

De Engelsen hadden dus nu alle grote Duitse schepen, buiten die, welke in de Koloniën lagen, opgesloten en tot werkloosheid gedoemd. Ieder Duits schip, wat trachtte door de blokkade heen te dringen, werd vernietigd, zoals de 14.000 ton grote hulpkruiser „Kaiser Wilhelm der Grosse".

Bij een andere poging werd er slag geleverd in de nabijheid van Helgoland, waarbij twee kruisers de „Mainz" en de „Köln" in brand geschoten werden.

In September was de gehele Noordzee schoongeveegd en was de Engelse admiraliteit daar heer en meester. In de verschillende andere zeeën echter opereerden nog de bovengenoemde kruisers en zij verrichtten zulke stoutmoedige daden, dat zij lange tijd de schrik waren der Engelsen.

Op negen Augustus werden de „Goeben" en de „Breslau" gezien in de Straat van Otranto, daarna verdwenen zij in Oostelijke richting en men koesterde het vermoeden, dat zij zich met de Oostenrijkse vloot, die in de Adriatische Zee lag opgesloten, wilde verenigen. (De „Goeben" was een gepantserde kruiser van ruim 22.000 ton, met vier torpedolanceerbuizen, die een snelheid haalde van 28,5 km. De „Breslau" was een veel kleinere kruiser).

In allerijl werden pogingen gedaan om dit te beletten. Op twaalf Augustus beschoten zij de Algerijnse kust, waarna zij Messina binnenliepen om kolen in te nemen.

Een week later, nadat het beide schepen was gelukt om aan de waakzaamheid der Engelsen te ontsnappen, liepen beide schepen de Dardanellen binnen en werden voor een bedrag van 80 millioen R.M. aan Turkije verkocht, hetgeen natuurlijk grote verontwaardiging bij Rusland veroorzaakte, omdat zij een zekere bedreiging vormden voor Rusland in de Zwarte Zee. Hiermee echter waren de Duitse schepen uit de Middellandse Zee verdwenen.

Er waren nu nog 9 Duitse kruisers op de wereldzeeën, welke fabelachtige successen behaalden. Vooral de „Emden" heeft zich onsterfelijke roem verworven. Deze kruiser verliet het eskader onder Von Spee en vertrok met onbekende bestemming. Na enige weken verscheen hij in de Golf van Bengalen en vernietigde kort achter elkaar zes Engelse handelsschepen.

Het schip stond onder bevel van kapitein Muller en had een bemanning van 250 koppen.

In October bracht hij 15 schepen tot zinken. In de Maleise Archipel vernietigde hij vele Japanse rijstschepen en Britse koopvaarders. Drie grote kruisers, één Engelse en twee Japanse, achtervolgden hem onophoudelijk, doch zij kwamen steeds te laat. Door het schip onherkenbaar te maken als oorlogsschip, ondermeer door het toevoegen van een vierde pijp, zag de „Emden" kans de Russische kruiser „Schemtschug" en een Franse torpedojager te benaderen en ze in de grond te boren.

Het schip werd steeds verwoeder achtervolgd en eindelijk op 10 November werd hij verrast door de twee Britse kruisers „Sydney" en „Melbourne" nabij de Cocos-eilanden in de stille Zuidzee. Hier werd hij in brand geschoten, sloeg op een rif en werd aldus vernietigd.

De schade, welke de „Emden" alleen aan de Engelsen heeft toegebracht, beliep een bedrag van meer dan 40 millioen R.M.

Nu bleef er nog over het Duitse Zuidzee-eskader onder admiraal Von SPEE, hetwelk bestond uit twee pantserkruisers en vier lichte kruisers en hetwelk in het zuidelijk deel van de Atlantische Oceaan opereerde. Alle kusten van de vastelanden in Azië, Australië en Zuid-Amerika werden bewaakt, zodat het onmogelijk was, zich brandstof, munitie en voedsel te verschaffen. Doch het eskader dook overal op en waar het kon, verwoestte het de radiostations.

De Britse marine nam de uitgebreidste maatregelen en een enorm aantal Engelse, Japanse, Russische en Franse dreadnoughts, linieschepen, pantserkruisers, torpedojagers, onderzeeërs en kustwachtschepen begonnen de achtervolging.

Het Panamakanaal en de Straat Magelhaens werden afgesloten om Von Spee te beletten voedsel en brandstof in te nemen in de Chileense havens.

Op 1 November ontmoette het Duitse eskader het Engelse onder van Craddock bij de Chileense haven Coronel. Na een verwoede krijg werden de twee Engelse pantserkruisers, de „Monmouth" en de „Good Hope" in de grond geboord en de twee andere kruisers de „Otranto" en de „Glascow" volkomen buiten het gevecht gesteld. Von Spee verdween als overwinnaar, zonder enige schade te hebben opgelopen, met onbekende bestemming.

De Engelse verbittering was ten top gestegen en onmeedogend zette zij de vervolging voort. Het Duitse eskader verscheen weder bij de Falklandeilanden, alwaar men proberen wilde voedsel, munitie en brandstof te krijgen.

Dit mislukte echter, wijl men te laat was. De Engelsen wachtten onder admiraal Sturdee met een geweldige overmacht op hen. De slag begon, Von Spee neuvelde. De „Nürnberg" zonk, terwijl vier Duitse matrozen tot het laatste toe de oorlogsvlag van het schip omhoog hielden in de golven. Het eskader werd totaal vernietigd.

Intussen had admiraal Scheer de Duitse Hochseeflotte, welke uit de modernste dreadnoughts bestond, gevechtsklaar gemaakt en begon hij het offensief. Op 31 Mei en 1 Juni 1916 had de zeeslag plaats bij Skagerrak tussen de Engelse Grand Fleet onder Jellicoe en de Hochseeflotte onder van Scheer. Tactisch was de slag voor Duitsland een overwinning, echter niet van die aard, dat Duitsland daardoor ook een strategisch voordeel bevocht.

De overblijvende Britse vloot bleef in aantal nog steeds veel sterker en oppermachtig op de zeeën. Dit duurde echter niet lang meer. Op 1 Februari 1917 begon Duitsland met de onbeperkte duikbootoorlog.

Reeds in het begin van de oorlog hadden Duitse duikboten belangrijke schade toegebracht aan de Engelse oorlogsvloot. Eén Duitse onderzeeër bracht binnen enkele uren drie grote Engelse kruisers tot zinken; het waren de „Hogue", de „Aboukir" en de „Cressy".

Duitsland bouwde in een razend tempo duikboten en gebruikte ze met ongelofelijke moed. Het doel van de Duitse regering was de blokkade der Engelsen te breken, welke hen dreigde uit te hongeren. Bovendien waren zij van mening, hierdoor een vredesaanbieding der geallieerden te bespoedigen.

In Februari 1917 werd door de Duitsers aan de Engelsen een verlies toegebracht van 310.000 ton, in Maart van 352.000 ton en in April 526.000 ton.

De Engelse minister Runciman gaf zelf toe, dat als het zo door ging, de Engelse scheepvaart totaal vernietigd zou worden. De Engelse mijnenvelden waren niet afdoende. Lloyd George streed maandenlang met de Britse admiraliteit om het convooisysteem. De Engelsen bouwden bovendien met alle macht om de scheepstonnage op peil te houden.

Admiraal Jellicoe gaf eveneens toe, dat de Duitsers de oorlog zouden gaan winnen, als er geen middelen gevonden werden om het duikbootgevaar te weren.

Eindelijk behaalde Lloyd George met steun van den Amerikaansen admiraal Sims de overwinning en werd het convooisysteem met groot succes ingevoerd.

De duikbootoorlog had daardoor een groot deel van haar kracht verloren en dit had ten gevolge, dat de geallieerden de oorlog wonnen.

Naar volmaakthejd strevend, moeten we er ons bij neerleggen, dat we steeds in een onvolmaakte wereld zullen blijven leven.

Leven is durven, niet hoogmoedig maar moedig; — niet zorgeloos, maar nochtans onbezorgd; — telkens geslagen en toch ongebogen; — ontgoocheld en bedroefd, maar nochtans blijde en wederom moedig.

CIRCULAIRE.

Verzendt Uw Kerst- en Nieuwsjaarstelegrammen „Via Radio".

Kerst- en Nieuwjaarstelegrammen met vaste tekst, worden aangenomen voor:

SURINAME, tegen *f* 1,50 per telegram.

NEW YORK, tegen *f* 3,50 per telegram.

BOSTON, WASHINGTON, SAN FRANCISCO, CANADA en naar alle andere plaatsen in de U.S.A., tegen *f* 4.12½ per telegram.

Het gebruik van volledige adressen wordt aanbevolen.

Doet Uw keuze uit de lijst van 17 Engelse, 19 Spaanse en 23 Nederlandse teksten.

Voor Suriname mag **slechts van de** Nederlandse teksten gebruik worden gemaakt, terwijl voor de Verenigde Staten van Noord Amerika en Canada zowel de Nederlandse als de Engelse en Spaanse teksten kunnen worden gebruikt.

De aflevering dezer **telegrammen** geschiedt op luxe formulieren.

Ook kunnen Kerst- en Nieuwsjaarstelegrammen met **vaste tekst gewisseld** worden met **Hr. Ms. Oorlogsschepen en alle schepen van Nederlandse nationaliteit** tegen *f* 1,95 **per telegram.**

De gelegenheid ter verzending zal bestaan tussen 14 December 1939 en 6 Januari 1940.

De aflevering zal plaats hebben zoveel mogelijk op 25 December 1939 (Kerst- en gecombineerde wens) of op 1 Januari 1940 (uitsluitend Nieuwjaarswens). De Kerst- en Nieuwsjaarstelegrammen, welke eerst na de feestdagen aankomen, worden uiteraard onmiddellijk besteld.

KERST EN NIEUWJAARSTELEGRAMMEN VOOR NEDERLAND EN NED. INDIE.

In plaats van telegrammen met vaste tekst kunnen **Nationale** telegrammen worden verzonden met **willekeurige inhoud,** tegen een minimum van ***f*. 2,— per telegram naar Nederland en *f* 4,— naar Ned. Indië,** welke minimum taks wordt berekend tot en met 10 woorden. Voor elk woord boven de 10 wordt berekend resp. 20 en 30 cent per woord meer.

Voor de aflevering op luxe formulier (dienstaanwijzing LX) wordt 50 cent plus één woord voor de dienstaanwijzing extra per telegram berekend.

De Directeur v/d Landsradio- en Telefoondienst,
C. A. WILLEMSE.

NEDERLANDSE TEKSTEN.

1. Prettige Kerstdagen en een gelukkig Nieuwjaar.
2. Hartelijke Kerstgroeten van ons allen.
3. De beste wensen met Kerstmis en Nieuwjaar.
4. De hartelijke groeten en beste wensen met Kerstmis en Nieuwjaar.
5. De hartelijke groeten en beste wensen met Kerstmis en Nieuwjaar aan allen thuis.
6. De hartelijke groeten en beste wensen met Kerstmis en Nieuwjaar van allen thuis.
7. Allen een vrolijk Kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar toegewenst.
8. Van ons allen de hartelijke groeten en beste wensten voor het Nieuwe Jaar.
9. Gezondheid en geluk toegewenst met Kerstmis en in het Nieuwe Jaar.
10. Ik wenste bij U te zijn, teneinde U persoonlijk een vrolijk Kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar te wensen.
11. De hartelijke groeten en beste wensen voor een gelukkig Nieuwjaar.
12. Veel dank voor goede wensen; wederkerig hartelijk geluk gewenst.
13. De beste wensen voor een gelukkig en gezegend Nieuwjaar.
14. Moge het Nieuwe Jaar voor U gezondheid, geluk en voorspoed brengen.
15. Hartelijk dank voor goede wensen; wederkerig een in alle opzichten voorspoedig Nieuwjaar toegewenst.
16. Aan onze overzese handelsvrienden zenden wij onze beste wensen voor een prettig Kerstfeest en een gelukkig en voorspoedig Nieuwjaar.
17. Ter gelegenheid van deze feestdagen wensen wij onze waardering uit te spreken over de hartelijke betrekkingen, welke tussen ons bestaan en zenden wij U onze beste wensen voor het Nieuwe Jaar.
18. Met genoegen denken wij aan onze wederzijdse betrekkingen gedurende het afgelopen jaar en bieden U onze beste wensen voor het Nieuwe Jaar.
19. Wij danken U voor de aangename handelsbetrekkingen gedurende het afgelopen Jaar en bieden U onze beste wensen aan voor het Nieuwe Jaar.
51. Gods beste zegeningen met Kerstmis en Nieuwjaar.
52. Blijde Kerstmis, Zalig Nieuwjaar.
53. Zalig Kerstfeest, Zalig Nieuwjaar.
54. Uw goede wensen worden met wederkerige heilbede beantwoord.

LUCHTBESCHERMING.

De volgende [illegible] firma's in Nederland brengen artikelen tegen lucht- en ander oorlogsgevaar in de handel:

Gasmaskers:

N. V. G. L. Loos & Co. — Keizersgracht 689 — Amsterdam C.,
N. V. Maatschappij „Oxygenium" — Schiedam.

Lampen:

Philips „Protector" Lampen, voor buiten- en binnenverlichtingen.
N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken — Eindhoven.

Lichtverduisteringskappen:

Gemakkelijk en vlug aan te brengen aan gloeilampen.
„Vedugio" Lichtverduisteringskappen — Techn. Handelsbureau N.C. Nap — Mariottestraat 2 — Amsterdam.

Brandwerend verfproducten:

Anti-Vlam — Ruysdaelstraat 97 — Amsterdam.

Brancards:

Oostwoud-Fabrieken — Franeker.

Belangstellenden worden verzocht zich met bovengenoemde firma's in verbinding te stellen. Verdere inlichtingen zullen desgewenst door den Secretaris worden verstrekt.

De Kamer van Koophandel.

Wilt ge een weldaad vergelden? Neemt hem dan blijmoedig aan.